Aktualny stan zwalczania i monitorowania choroby Aujeszkyego u świń na terytorium Polski
Informacja Głównego Lekarza Weterynarii

Wstęp

Program zwalczania choroby Aujeszkyego u świń jest realizowany od 2006 r. na obszarze województwa lubuskiego, a od 2008 r. na terytorium całej Polski. Celem programu jest uwolnienie terytorium Polski od w/w choroby. Umożliwi to w szczególności swobodny handel świniami w Unii Europejskiej bez konieczności spełniania dodatkowych wymagań weterynaryjnych w odniesieniu do tej choroby.

Podstawa prawna

Od grudnia 2012 r. zasady przedmiotowego programu wdraża nowe rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 grudnia 2012 r. *w sprawie wprowadzenia programu zwalczania i monitorowania choroby Aujeszkyego u świń* (Dz. u. z 2012, poz. 1440).

Badania stad świń

Obecnie na obszarze wszystkich województw Polski są prowadzone badania w ramach stałego monitorowania choroby Aujeszkyego. Ponadto, w dalszym ciągu prowadzone jest zwalczanie choroby poprzez sukcesywne uwalnianie od wirusa stad szczepionych oraz eliminację zwierząt zakażonych w stadach zawieszonych.

Stałe monitorowanie choroby prowadzi się w stadach uznanych za:
1) wolne od wirusa choroby Aujeszkyego;
2) wolne od wirusa choroby Aujeszkyego – szczepione oraz
3) urzędowo wolne od wirusa choroby Aujeszkyego.

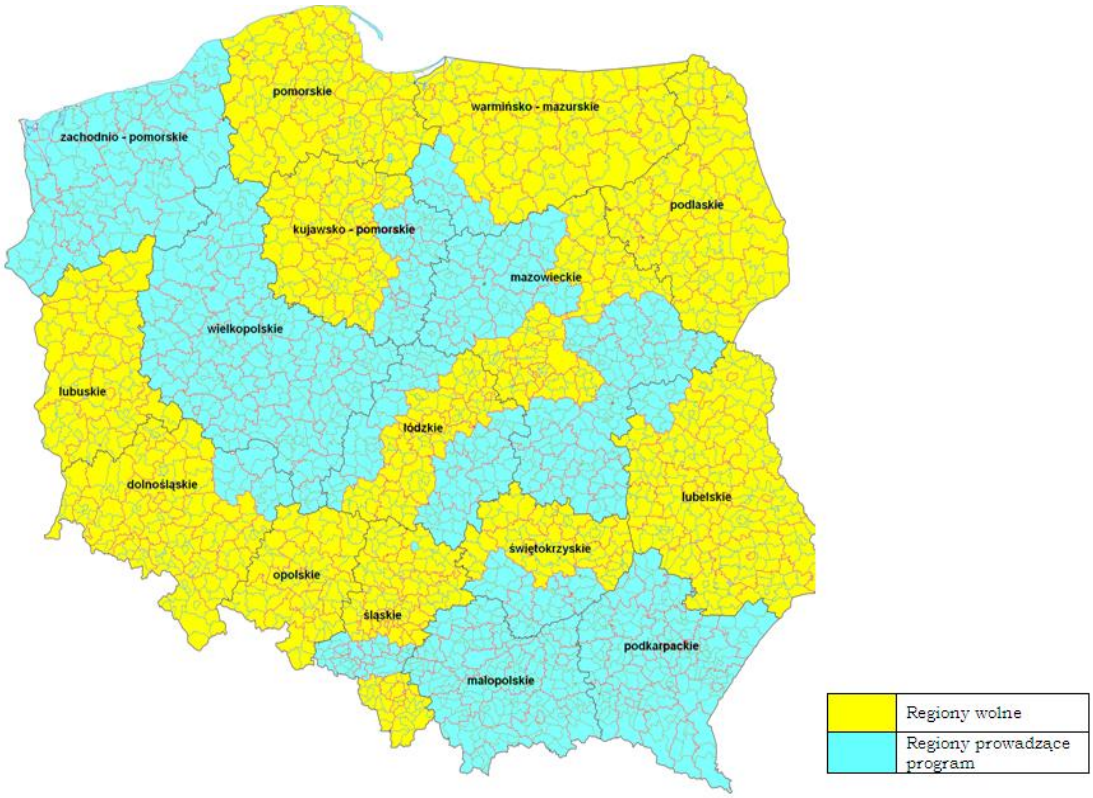
Celem stałego monitorowania choroby jest potwierdzenie utrzymywania statusu:
1) stada urzędowo wolnego od wirusa choroby Aujeszkyego, stada wolnego od wirusa choroby Aujeszkyego oraz stada wolnego od wirusa choroby Aujeszkyego – szczepionego;
2) regionu wolnego od wirusa choroby Aujeszkyego.

Badania w ramach stałego monitorowania choroby Aujeszkyego prowadzone są w stadzie raz w roku kalendarzowym. Odstęp pomiędzy dwoma kolejnymi badaniami powinien wynosić od 3 do 12 miesięcy.

Tworzenie regionów wolnych

Do dnia 11 stycznia 2013 r. wojewódzcy lekarze weterynarii utworzyli i zgłosili do Głównego Lekarza Weterynarii 50 regionów wolnych od wirusa choroby Aujeszkyego, położonych w 12 województwach. Wykaz ww. regionów jest dostępny na stronie internetowej Głównego Inspektoratu Weterynarii pod następującą ścieżką dostępu:
Zdrowie i ochrona zwierząt → Zwalczanie chorób zakaźnych → choroba Aujeszkyego → wykaz regionów wolnych od wirusa choroby Aujeszkyego u świń.

Poniższa mapa przedstawia regiony wolne od wirusa choroby Aujeszkyego u świń na terytorium Polski.

Przemieszczanie świń do regionów wolnych

W celu ochrony regionów wolnych od wirusa choroby Aujeszkyego przed przeniknięciem tego wirusa, przemieszczenie świń w wieku powyżej 12 tyg. życia na obszar ww. regionów musi być poprzedzone dwoma badaniami serologicznymi w kierunku choroby Aujeszkyego z wynikiem ujemnym. Koszt tych badań pokrywają hodowcy i producenci świń.

W celu zachowania ciągłości w sektorze, Główny Lekarz Weterynarii ustanowił 60-dniowy okres przejściowy dla spełnienia ww. wymagań od dnia wpisania regionu do wykazu regionów wolnych od wirusa choroby Aujeszkyego u świń, umieszczonego na stronie internetowej Głównego Inspektoratu Weterynarii.

Powyższe wymagania nie dotyczą świń przemieszczanych do rzeźni. Z uwagi na niskie ryzyko zawleczenia choroby Aujeszkyego do stad świń, położonych w regionie wolnym, wraz ze świniami transportowanymi bezpośrednio do rzeźni, nie ma potrzeby poddawać tych świń w/w dwukrotnemu badaniu. Wyniki przedmiotowych badań, nie mają również wpływu na ostateczną poubojową ocenę mięsa wieprzowego.

Dodatkowo podkreślić należy, iż ww. dodatkowe wymagania nie obowiązują przy przemieszczaniu zwierząt między regionami wolnymi. W związku z powyższym, eliminacja choroby Aujeszkyego ze stad świń, także poprzez wprowadzanie do tych stad zwierząt o statusie wolnym w odniesieniu do choroby Aujeszkyego, jest bardziej korzystna dla hodowców i producentów świń, gdyż region szybciej zostanie uznany za wolny.

Szczegółowe warunki dla przemieszczania świń i materiału biologicznego do regionów wolnych od wirusa choroby Aujeszkyego są określone w ust. 2.7. załącznika do w/w rozporządzenia Rady Ministrów.

Sytuacja Polski w kontekście uwolnienia jej terytorium od choroby Aujeszkyego przez Komisję Europejską

Uznanie terytorium Polski lub regionów położonych na tym terytorium za urzędowo wolne od choroby Aujeszkyego będzie możliwe, gdy w okresie 24 miesięcy na w/w terytorium lub w regionie nie zostaną zarejestrowane żadne objawy kliniczne, objawy patologiczne ani dodatnie wyniki badań serologicznych w kierunku choroby Aujeszkyego wykonanych w ramach stałego monitorowania choroby. Oceniając aktualne postępy w realizacji programu zwalczania choroby Aujeszkyego można sądzić, że w 2014 r. możliwe będzie zgłoszenie do Komisji Europejskiej pierwszych regionów Polski jako urzędowo wolne od tej choroby. Wynika to przede wszystkich z konieczności przeprowadzenia w stadach świń co najmniej 2 badań serologicznych w ramach stałego monitorowania choroby, które należy wykonać zgodnie z zasadami określonymi powyżej.

W przypadku, gdy w regionie wolnym zostanie stwierdzony wynik dodatni w kierunku choroby Aujeszkyego, wydłuża się okres potrzebny do uwolnienia tego regionu o kolejne 24 miesięcy.

Od 2010 r., zgodnie z decyzją Komisji nr 2010/434/UE, Polska jest państwem członkowskim prowadzącym zatwierdzony krajowy program zwalczania tej choroby. Oznacza to, swobodny handel wewnątrzunijny świniami z państwami członkowskimi lub ich regionami o tym samym statusie epizootycznym co Polska, jak również po spełnieniu dodatkowych warunków weterynaryjnych, z państwami członkowskimi lub ich regionami urzędowo wolnymi od tej choroby. Dodatkowo, świnie sprowadzane do Polski w ramach handlu wewnątrzunijnego muszą spełniać dodatkowe warunki weterynaryjne w odniesieniu do choroby Aujeszkyego, określone w decyzji Komisji nr 2008/185/WE dla państw członkowskich lub ich regionów prowadzących zatwierdzony program zwalczania tej choroby. Wykaz w/w państw członkowskich lub ich regionów znajduje się na stronie internetowej Głównego Inspektoratu Weterynarii.

Do czasu uznania przez Komisję Europejską terytorium Polski lub regionu położonego na tym terytorium za oficjalnie wolne od choroby Aujeszkyego u świń w Polsce będą prowadzone badania świń w ramach stałego monitorowania choroby Aujeszkyego.